

W A
w Białymstoku

Z. M. B-stole

167

167

Zarząd Miejski w Białymstoku
Wydział Zdrowia

Sprawozdania z działalności Wydziału
Zdrowia i jego agend

1945 - 1948

2-ty egz.

S p r a w o z d a n i e

z działalności Miejskiego Wydziału Zdrowia w Białymstoku

za rok 1945

Na początku okresu sprawozdawczego, wskutek zniszczenia, zdewastowania i ograbienia instytucji leczniczych podczas ostatnich działań wojennych służba zdrowia na terenie miasta Białegostoku była jeszcze w początkowym stadium organizacji. Z początkiem roku były czynne trzy szpitale wraz z ambulansami i ambulans gruźliczy, mieszczący się w lokalu Ubezpieczalni Społecznej. Wszystkie szpitale funkcjonowały w prymitywnych warunkach, a to ze względu na zniszczenie pomieszczeń i brak inwentarza, szczególnie miękkiego jak również urządzeń.

Pierwszym zagadnieniem było uporządkowanie szpitali, doprowadzenie ich pomieszczeń do wymaganego stanu, zaopatrzenie we wszystko co niezbędne do normalnego ich funkcjonowania. To też przystąpiono do kapitalnych remontów wszystkich szpitali.

I S z p i t a l M i e j s k i najwięcej uszkodzony i zniszczony wymagał przede wszystkim remontu, inwestycji i dużego wkładu. Remonty i inwestycje były prowadzone przez cały rok, w wyniku których odrestaurowano wnętrze oddziału chirurgicznego, dziecięcego i ginekologiczno-położniczego. Odbudowano zniszczony budynek przeznaczony na oddział wewnętrzny i urządzono w nim ten oddział na łóżek 40. Wyremontowano nieużyteczny przedtym budynek gospodarczy, w którym urządzono odpowiednią kuchnię szpitalną, magazyny oraz pomieszczenia mieszkalne dla personelu. Zorganizowano przy szpitalu gabinet rentgenologiczny. Z końcem roku 1945 stan łóżek przedstawiał się następująco: na oddziale chirurgicznym 100, wewnętrznym - 40, ginekologiczno-położniczym 35 i dziecięcym 25. Ogólna roczna dni-łóżek wyniosła 46.633, średnia dzienna - 128. Zaopatrzenie szpitala w sprzęt i inwentarz miękki, dzięki rzeczowemu subsydium Wojewódzkiego Wydziału Zdrowia, zostało doprowadzone do należytego stanu.

II S z p i t a l M i e j s k i - Z a k a ź n y obok oddziału chorób zakaźnych mieści oddział skórno-weneryczny. Poczyniono w nim poważne remonty wyrażające się całkowitym odnowieniem oddziału skórno-wenerycznego, częściowo zakaźnego, przerobieniem instalacji wodnej i kanalizacyjnej /przedtym szpital nie był zaopatrzany w wodę/ oraz ogólnym dostosowaniem do warunków zimowych /piece, dźwigi, okna/. Ilość czynnych łóżek szpitala doprowadzona została do 160, z czego 80 zakaźnych i 70 skórno-wenerycznych. Zaopatrzenie szpitala w inwentarz miękki, którego poprzednio była znikoma ilość, pod koniec roku uległo wybitnej poprawie. Ogólna ilość dni-łóżek w ciągu roku wyraża się liczbą na oddziale zakaźnym 16.185, średnia dzienna - 44, na oddziale skórno-wenerycznym 13.787, średnia dzienna - 38.

III S z p i t a l M i e j s k i /P.C.K./ został całkowicie odremontowany. Z końcem roku szpital posiadał oddziały: chirurgiczny 49 łóżek, wewnętrzny - 31, otolaryngologiczny - 16, oczny - 10 oraz oddział psychiatryczny na 30 łóżek, który poprzednio tworzył samodzielną jednostkę jako Państwowy Szpital Psychiatryczny, następnie zaś ze względów gospodarczych, został włączony jako jeden z jego oddziałów. III szpitala jak i poprzednie w znacznej mierze zostały wzbogacone w inwentarz i sprzęt. Ogólna liczba dni-łóżek wyniosła w ciągu roku 33.796, średnia dzienna - 92.

Na terenie miasta w lipcu ubiegłego roku został zorganizowany i uruchomiony W o j e w ó d z k i S z p i t a l d l a C h o r y c h n a G r u ź l i c e na łóżek 70.

Ogólna ilość łóżek we wszystkich szpitalach według poszczególnych oddziałów przedstawia się następująco: chirurgia 149, gin. położnictwo 35, wewnętrznych 41, dziecięcych 25, otolaryngologicznych 16, zakaźnych 30, skórno-wenerycznych 20 i gruźliczych 70 i ocznych 10.

Lecznictwo pozaszpitalne.

Poza akcją leczenia szpitalnego nie była też obca Wydziałowi Zdrowia sprawa leczenia ambulatoryjnego, oraz walka z chorobami społecznymi, jak również sprawy sanitarno-porządkowe i zdrowotne miasta. Dla rozwiązania zagadnień w tym zakresie należało zorganizować Ośrodek Zdrowia. Niedające się przezwyciężyć trudności lokalowe nie pozwoliły na założenie Centralnego Ośrodka Zdrowia w jednym pomieszczeniu, lecz zmusiły do utworzenia poszczególnych, w różnych punktach miasta poradni specjalnych, zaś Biuro Sanitarne musiało mieścić przy Miejskim Wydziale Zdrowia. Poradnie te organizowane i prowadzone były przez Wydział Zdrowia Zarządu Miejskiego pod ogólnym kierownictwem Wojewódzkiego Wydziału Zdrowia, który też je wydatnie je subsydiował.

W pierwszym rzędzie odremontowano i urządzono odpowiednio lokal na Poradnię Przeciwwgruźliczą, która następnie zaopatrzono w aparat rentgenowski i inny potrzebny inwentarz. Pracę w Poradni w okresie sprawozdawczym charakteryzują następujące liczby: ponad 2.000 udzielonych porad, około 2.000 prześwietleń klatek piersiowych, około 1000 analiz laboratoryjnych, i 400 założeń i dopełnionych odm. W ostatnich miesiącach Poradnia rozpoznała pracę w terenie przy pomocy sióstr wywiadowczyń.

Obok Poradni Miejskiej dla dorosłych w tym samym gmachu, mieści się Poradnia Szkolna, która korzysta z rentgena i innej pomocy. Poradnia ta w okresie roku sprawozdawczego wykazała się wydatną pracą przeprowadzając badania całej młodzieży szkół powszechnych i rozciągając opiekę nad przeszło 500 dziećmi, które si znajdowały w okresie wakacyjnym na kolonjach i półkolonjach zorganizowanych przez Opiekę Społeczną. Poradnia Szkolna jest w stałym kontakcie i współpracuje z lekarzami szkolnymi.

Drugą poradnią specjalną zorganizowaną na terenie miasta jest Stacja Opieki nad Matką i Dzieckiem. Stacja ta posiada odpowiedni lokal, zadawalniająco urządzony i dostosowany do potrzeb i zadań. Oddzielne poczekalnie i gabinety lekarskie są przeznaczone dla dzieci chorych oddzielne dla zdrowych, jeszcze inny gabinet lekarski do badania dzieci zgłaszających się poraz pierwszy. Gabinet ginekologiczny uzupełnia całość. Przy Stacji została uruchomiona kuchnia mleczna, która ostatnio poza zaopatrywaniem małe dzieci w mleko i mieszanki lecznicze, zajęła się dotychczas wianiem niezdolnych a słabych i wycieńczonych dzieci starszych. Frekwencja miesięczna dzieci waha się około 300.

Poradnia Skórno-Weneryczna mieści się przy II Szpitalu Miejskim. Dzienna frekwencja chorych dochodzi do 50.

Poradnia Przeciwwjaglicza przy Ambulansii Ocznym znajduje się w stadium reorganizacji celem usprawnienia i rozszerzenia zakresu jej działalności.

Ogólne leczenie ambulatoryjne odbywa się w ambulansach mieszczących się przy poszczególnych szpitalach, zaś pomoc dentystyczną mogą otrzymać chorzy w Miejskiej Poradni Dentystycznej. Zagadnienie profilaktyki w dziedzinie dentystycznej, pomimo realnych planów nie zostało rozwiązane wskutek braku lekarzy dentystów.

Stałą bolączką było zaopatrywanie szpitali i innych instytucji leczniczych w leki i materiały opatrunkowe. By położyć kres niedociągnięciom w tej dziedzinie, i by chory mógł otrzymać nie tylko jak przedtem lek w formie specyfiku, została uruchomiona z dn. 15

września u.r. Apteka Miejska. Uruchomienie Apteki pozwoliło szpitalom na korzystanie z odpowiedniej ilości leków dozowanych i polepszyło w znacznej mierze warunki chorego. Biuro Sanitarne kierowane przez lekarza Miejskie go prowadziło prace na terenie miasta z wydatnym rezultatem zarówno w zakresie walki z chorobami zakaźnymi jak i zakresie prac sanitarno-porządkowym. Notowane choroby zakaźne w okresie sprawozdawczym przedstawiają się następująco:

Nazwa choroby	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Razem	
Dur osutkowy.....	24	12	8	8	9	4	1	-	-	1	1	-	68	1
" brzuszny.....	5	10	27	18	16	24	8	18	20	30	22	2	200	7
Czerwonka	-	6	2	7	5	3	1	8	3	1	-	-	36	-
Błonica.....	4	4	14	9	5	3	10	20	12	14	16	10	121	1
Płonica	1	-	1	-	2	1	1	3	1	5	9	3	27	-
Nagminne zapale- nie opon mózgow.	-	-	1	1	1	1	2	-	-	-	-	-	6	1
Odra.....	-	1	-	-	7	1	-	-	5	5	5	3	27	-
Trychinosa.....	-	5	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	7	1
Przymiot.....	-	8	-	3	6	24	7	18	11	6	4	-	87	-
Rzeżączka.....	-	4	-	1	1	22	4	25	26	26	31	2	142	-
Gruźl. zapalenie opon mózgowych..	-	-	-	1	1	2	-	-	-	-	-	-	4	2
Malaria.....	-	-	-	1	1	-	-	1	3	-	1	1	8	-
Gruźlica.....	-	-	-	-	1	42	10	11	10	7	-	3	84	3
Róża.....	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	2	-
Heine-Medina.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2	-
Jaglica.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Paratytis epid..	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-
Ospa wietrzna...	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-

Wywiadów epidemiologicznych w mieszkaniach gdzie stwierdzono wypadki chorób zakaźnych przeprowadzono: 597

Dezynfekcji i dezynsekcji przeprowadzono 321 (729 pomieszczeń o łącznej kubaturze 46077 mtr³.

Celem skuteczniejszego zwalczania chorób zakaźnych wzmożono pracę Ł a ż n i M i e j s k i e j i zbudowano przy niej kamerę dezynfekcyjną o jednorazowej przepuszczalności 60 kompletów.

II. Kontrola Sanitarna:

W roku sprawozdawczym dokonano inspekcji sanitarnych i zlustrowano pod względem sanitarno-porządkowym 12791 obiektów, w tym:

///.

Nazwa objektu	Styczeń	Luty	Marzec	Kwiecień	M a i	Czerwiec	Lipiec	Sierpień	Wrzesień	Paźdz.	Listopad	Grudzień
Jadłodajnie	32	70	29	28	22	29	24	32	43	49	36	29
Sklepy spożywcze	162	146	169	312	284	317	193	227	318	296	249	184
Masarnie i jatki	8	25	26	39	26	39	46	56	114	98	42	41
Piekarnie	12	22	16	29	19	21	18	14	26	24	22	24
Stragany	-	38	199	196	154	176	194	189	206	219	206	116
Zakłady fryzjer.	29	56	46	42	29	34	32	36	38	34	31	23
Fabr. wód gazow.	-	-	2	2	-	-	4	3	5	4	3	2
" oleju	-	-	-	-	-	-	-	-	2	3	3	3
Sal tańców	4	2	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Łaźni	-	1	1	-	-	-	1	2	1	1	1	-
Posesji prywatn.	-	46	1076	969	1327	1414	752	227	194	163	152	6
Dworców kolej.	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
Mleczarnie	-	-	-	-	-	2	-	-	-	1	1	-
Fabbryk octu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-
Rozlewnie piwa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Pobrano do zbadania:

mleka 1079 prób w tym 3 zakwestjon.
 śmietany 147
 lodów 82
 wyrobów masarsk. 265
 octu 1
 oleju 4
 maki 3

Skontrolowano 3130 studzien, wydano zarządzeń w celu uporządkowania 2818.

Ukarano 84 osoby za nieprzestrzeganie przepisów sanitarno-porządkowych

III. Zarejestrowano: lekarzy 21, lekarzy dentystów 4, techników dentystycznych 1, uczni dentystycznych 1, pielęgniarek 49, felczerów 4, położnych 10, magistrów farmacji 1.-

W związku z wydawaniem kart żywnościowych dla osób fizycznie niezdolnych do pracy zbadano 489 osób.

Dokonano 1075 badań lekarskich, celem ustalenia stanu zdrowia zatrudnionych przy wyrobie i sprzedaży artykułów spożywczych.

Dokonano sekcji zwłok 42, oględzin zwłok sądowo-lekarskich 15 oraz oględzin sądowo-lekarskich 11, ekshumacji zwłok - 1.-

Powyższe osiągnięcia w pracy, poczynione wśród ciężkich warunków finansowych i gospodarczych miasta pozostawiają jeszcze dużo do zrobienia w roku następnym, nie mniej jednak są one o tyle pozytywne iż służba zdrowia znajdująca się na początku naszej pracy w kompletnej ruinie, a nawet prawie niedziałająca dziś jeśli nie w zupełności to w stopniu zadowalniającym spełnia swe zadanie.-

3

S p r a w o z d a n i e
z działalności Miejskiego Wydziału Zdrowia
za rok 1946

Oile rok 1945 był okresem organizacyjnym w zakresie Służby Zdrowia n terenie miasta Białegostoku, to w roku 1946 zwrócono w pierwszym rzędzi uwagę na organizację pracy w instytucjach leczniczych, zaopatrzenie je w potrzebny sprzęt, inwentarz i materiały oraz stworzenie odpowiednich warunków. Dotyczyło to zarówno zakładów leczniczych zamkniętych i otwar. tych.

I S z p i t a l M i e j s k i jako największa i o najszerszym za- kresie działalności agenda Wydziału Zdrowia był przedmiotem szczególnej troski. W budynkach jego zostały dokończone remonty, jak pokrycie dachu pawilonu chirurgicznego, dorobienie dubeltowych okien, odnowienie posz- czególnych sal i t.p. Odremontowano całkowicie pomieszczenie na zakład rentgenowski i urządzono go. Ponadto w lokalu szpitalnym, zajmowanym po- poprzednio przez Szkołę Położnych, po przeprowadzeniu gruntownego remon- tu, zorganizowano ambulatorium przyszpitalne, ze specjalnościami: chi- rurgia, choroby wewnętrzne, choroby dziecięce i ginekologia-położnictwo. Szpital został zaopatrzony w 200 nowych kompletnych łóżek oraz w bie- lizną pościelową i osobistą dla chorych, jak również w odpowiednią ilość sprzętu lekarskiego i gospodarczego. Praca szpitala ilustruje się nas- tępująco:

Szpital liczy 200 łóżek: oddział chirurgiczny - 100, wewnętrzny - 40, położniczo ginekologiczny 35, dziecięcy 25. Personel szpitala: lekarzy 7, pomocniczo lekarsk. 29, administracyjny 3 i personel pomocniczy 48. Pracę w ambulatorium sprawują ci sami lekarze. Ogólna liczba dni-łóżek w roku - 63772. Średnia obłożność szpitala - 174 chorych dziennie. W ciągu roku sprawozdawczego przyjęto do Szpitala - 4171 chorych, w tym na oddział chirurgiczny - 1178, położniczo ginekologiczny - 1655, wew- nętrzny - 686 i dziecięcy - 642. Zostało wykonanych operacji: na od- dziale chirurgicznym 1474 i na położniczo-ginekologicznym 955. Zrobio- no 1068 zdjęć rentgenowskich i 2189 prześwietleń. Przeprowadzono 2533 badań laboratoryjnych. W ambulansie szpitalnym udzielono 8695 porad z tego: chirurgia - 3341, położn.-ginekol. - 666, wewnętrz. - 1390 i dzie- cięcy - 3298.

II S z p i t a l M i e j s k i. Dokończono kapitalny remont budynku na co uzyskano kredyty z Wojewódzkiego Wydziału Odbudowy, w wysokości 280.000 zł. Szpital zaopatrzono w łóżka, w dostateczną ilość bielizny i sprzętu. Ilość łóżek 160, z tego przypada na oddział zakaźny 90 i skór- no-weneryczny 70. Personel Szpitala składa się z 4 lekarzy, 12 personel

pomocniczo lekarskiego, 4 administracyjnego i 29 personelu niższego.
Liczba dni łóżek:

oddział zakaźny

tyfus plamisty.....	456 dni
" brzusznego.....	3848 "
dyfteryt.....	2028 "
szkarlatyna.....	2327 "
meningitis.....	326 "
dyszenteria.....	249 "
róża.....	87 "
ospa.....	4 "
" wietrzna.....	6 "
odra.....	54 "
malaria.....	26 "
teżec.....	33 "
obserwacja.....	312 "

Razem - 9756 dni

Srednia dzienna - 26 chorych

oddział skórno-weneryczny 15954

" " - 43 "

Chorych przyjętych do Szpitala na oddział zakaźny - 620, na oddział skórno-weneryczny - 600.

W porównaniu z rokiem poprzednim stwierdza się spadek chorób zakaźnych średniej dziennej 44 na 26.

Pracę w zakresie profilaktyki i walki z chorobami społecznymi prowadzi Miejski Ośrodek Zdrowia, posiadający: Stację Opieki nad Matką i Dzieckiem, Poradnię Przeciwgruźliczą, Poradnię Skórno-Weneryczną, Poradnię Przeciwrzeumatyczną, Stację Dentystyczną i Poradnię Szkolną. O Poradnię Przeciwrzeumatyczną i Szkolną Ośrodek został rozszerzony w roku sprawozdawczym. Wobec braku odpowiedniego lokalu poszczególne poradnie rozpięszczone są oddzielnie w różnych punktach miasta.

Stacja Opieki nad Matką i Dzieckiem, posiadająca odpowiednie, dobrze urządzone i dostosowane do potrzeb lokalności, została wyposażona w potrzebny sprzęt i inwentarz. Sprawuje ona opiekę nad niemowlętami i dziećmi w wieku przedszkolnym oraz nad ciężarnymi. Przy Stacji jest prowadzona kuchnia mleczna oraz kuchnia dożywiania. Personel Stacji: 2 lekarzy, 4 pielęgniarki i 3 personel niższy. W ciągu roku udzielono 3918 porad lekarskich dzieciom i 402 ciężarnym. Przeprowadzono 1322 odwiedzin domowych przez pielęgniarki społeczne. Z kuchni mlecznej korzystało 465 dzieci, którym wydano 8058 mieszanek leczniczych i 12731 porcji mleka. W kuchni dożywiania wydano 15644 obiadów. Obiady te były wydawane dzieciom najbiedniejszym po przeprowadzeniu wywiadów przez pielęgniarki społeczne. Stacja współpracowała z P.C.K. i Opieką Społeczną w zakresie rozdzielania niemowlętom wyprawek, odżywek i t.p. oraz zajmowała się rozdzielaniem tranu dla dzieci w wieku przedszkolnym.

Poradnia Przeciwgruźlicza liczyła 2 lekarzy, 4 pielęgniarki, 2 osoby personelu administracyjnego i 3 personelu niższego. W ciągu roku z Poradni korzystało 3036 osób, udzielono 6533 porad. Dokonano

4
nano 5555 prześwietleń rentgenowskich, założono 1538 odm i wykonano 296 badań laboratoryjnych. Przez pielęgniarki społeczne zostało przeprowadzonych 1239 odwiedzin domowych.

P o r a d n i a S k ó r n o - W e n e r y c z n a liczyła 2 lekarzy, 3 personel pomocn. lekarski i 2 pers. niższy. W ciągu roku sprawozdawczego z Poradni korzystało 4514 osób, udzielono 11600 porad lekarskich, dokonano 6825 zabiegów i 3153 badań laboratoryjnych. Poradnia prowadziła akcję propagandową za pomocą rozdawanych broszurek i wygłaszanych pogadek.

P o r a d n i a P r z e c i w r e u m a t y c z n a została zorganizowana z dniem 15.II.46 r. Personel poradni: 1 lekarz, 1 pielęgniarka i 1 sanitariuszka. Z Poradni korzystało 359 osób, udzielono 535 porad, przeprowadzono 250 badań laboratoryjnych.

P o r a d n i a P r z e c i w j a g l i c z a liczyła 1 lekarza, i 2 pielęgniarki. W ciągu roku korzystało 384 osób chorych na jaglicę, ogółem udzielono 16455 porad lekarskich i 532 zabiegów. Poza Poradnią Przeciwjagliczą, ten sam personel prowadził ambulans oczny.

P o r a d n i a S z k o l n a została przejęta z dniem 1.XII.46 r. od Komitetu Międzyszkolnego i znajduje się w stadium reorganizacji. Z powodu braku lekarzy szkolnych Poradnia rozszerza opiekę zdrowotną nad całą młodzieżą szkolną.

S t a c j a D e n t y s t y c z n a - personel 3 lekarzy dentystów, 2 person. pomoc. i 2 person. niższy. W ciągu roku korzystało z pomocy dentystycznej 685 osób, wizyt 2931, zabiegów 746.

Ośrodek Zdrowia działalnością swoją obejmował nie tylko teren miasta, lecz udzielał pomocy i porad wszystkim osobom, zgłaszającym się z terenu województwa.

A p t e k a M i e j s k a zorganizowana jeszcze w poprzednim roku sprawozdawczym, w pracach Wydziału Zdrowia odegrała niezmiernie ważne znaczenie. Zaopatrywanie szpitali i innych agend Wydziału w leki i materiały opatrunkowe w ciągu całego minionego okresu, było niezmiernie trudne. Część leków, trafiająca do chorych szpitala, była otrzymywana z przydziałów Ministerstwa Zdrowia i Apteka miała za zadanie magazynowanie i rozprowadzanie w formie dozowanej poszczególnym instytucjom. Resztę potrzebnych dla chorych leków, Apteka dostarczała we własnym zakresie. W istniejących warunkach należyte zaopatrzenie szpitali w leki bez Apteki, nie byłoby możliwe. Dochód, uzyskiwany przez Aptekę Miejską, uzyskiwany ze sprzedaży prywatnej, pokrywa z nadwyżką koszty jej utrzymania.

Ł a Ź n i a M i e j s k a była czynna 3 razy tygodniowo. Zanotowano 12827 kąpiele natryskowych i 7475 wanien. Brak opaku wpływał ujemnie na pracę Łaźni. Przy Łaźni została zorganizowana i uruchomiona pralnia, mająca na celu pranie bielizny agend Wydziału Zdrowia, które we własnym zakresie, jak np. Szpital I, rozwiązać tej sprawy nie mogły.

S p r a w y s a n i t a r n e w zakresie walki z chorobami zakaźnymi i społecznymi na terenie miasta dokonano następującej pracy na odcinku sanitarnym:

Ogółem przeprowadzono 8998 inspekcji sanitarno porządkowych w tym:

jadalnie.....	288
sklepy spożywcze.....	2342
masarnie i jatki.....	503
piekarnie.....	271
stragany i stoiska.....	1978
zakłady fryzjerskie.....	369
fabryki wód gazowych.....	48
" oleju.....	26
" octu.....	5
garbarnie.....	7
rozlewnie piwa.....	17
domy noclegowe.....	1
sale tańców.....	2
łaźnie.....	9
posesje prywatne.....	3132

Przeprowadzono 896 badań lekarskich ~~zatr~~ osób zatrudnionych przy sprzecie i wyrobie artykułów spożywczych. Za nieprzestrzeganie przepisów sanitarno-porządkowych ukarano 149 osób. Zostało przeprowadzonych 614 wywodów epidemiologicznych. Dokonano 262 dezynfekcji w 664 pomieszczeniach o łącznej kubaturze 27715 m³.

Pozatym przez dział sanitarny Wydziału dokonano 114 sekcji zwłok i 46 lekarskich oględzin zwłok, 14 exhumacji.

U w a g i o g ó l n e: Zaopatrzenie Szpitali i Ośrodka Zdrowia w potrzebny inwentarz i sprzęt, było możliwe głównie dzięki subsydiom, przede wszystkim w formie rzeczowej, a dość wydatniej i pieniężnej, otrzymywanych z Wojewódzkiego Wydziału Zdrowia. Ośrodek Zdrowia niemal całkowicie utrzymuje się z kredytów subsydialnych. Największą trudnością w pracy jest to, iż pracownicy z powodu złych warunków uposażeniowych, opuszczają stanowiska, a ich miejsca jeśli są wypełnione, to przeważnie siłami mniej wykwalifikowanymi. Najgorzej się przedstawia sprawa na odcinku pomocy dentystycznej, gdzie brak lekarzy dentystów, chcących pracować w Miejskiej Stacji Dentystycznej, może spowodować jej zlikwidowanie.-

Naczelnik Wydziału Zdrowia

Dr. A. Tołkoczko

SPRAWOZDANIE

z działalności Wydziału Zdrowia i jego agend
za rok 1947.-

Ogólny zakres pracy w roku sprawozdawczym w stosunku do roku poprzedniego w zasadzie zmianom nie uległ. Lecznictwo zamknięte objęte było w ramach dwóch szpitali miejskich: w I-szym Szpitalu o 200 łóżkach i o oddziałach chirurgicznym, położniczo-ginekologicznym, wewnętrznym i dziecięcym i w II-gim Szpitalu o oddziałach zakaźnym i skórno-wenerycznym. Wojewódzki Szpital chorych na gruźlicę uzupełniał całokształt szpitalnictwa na terenie miasta.

Lecznictwo otwarte i profilaktyka skupiały się w Ośrodku Zdrowia, który posiada następujące poradnie: Stacja Opieki nad Matką i Dzieckiem, Poradnia Przeciwgruźlicza, Poradnia Skórno-Weneryczna, Poradnia Przeciwjaglicza, Poradnia Przeciwreumatyczna, Poradnia Szkolna i Stacja Dentystyczna.

Poradnia Szkolna sprawowała opiekę lekarską i higieniczną nad całym szkolnictwem, co zastępowało brak lekarzy szkolnych.

Stacja Dentystyczna z powodu braku lekarzy dentystów, została przekształcona na Szkolną Poradnię Dentystyczną.

Wszystkie Poradnie Ośrodka Zdrowia, z powodu braku odpowiedniego wspólnego pomieszczenia, rozrzucone były i są po różnych dzielnicach miasta, co w dużym stopniu utrudnia pracę Ośrodka i zwiększa koszt jego utrzymania. Pomyślana odbudowa w roku 1948 Centralnego Ośrodka Zdrowia na terenie Szpitala Sw. Rocha, w razie pomyślnej realizacji usunie tę wadę.

Zaopatrzenie wszystkich instytucji leczniczych w leki i materiały opatrunkowe, należało do zadań Apteki Miejskiej, która w zupełności podołała temu zadaniu, dostarczając leki po cenach własnych, a całkowite koszty utrzymania apteki zostały pokryte z zysków ze sprzedaży publicznej.

Prowadzony przez Wydział Zdrowia Dział Sanitarny miasta wraz z Łaźnią Miejską uzupełniał całokształt jego zadań.

W roku 1947 podniesiono w dużym stopniu poziom pracy w instytucjach leczniczych, dzięki lepszemu doborowi personelu szczególnie pomocniczo-lekarskiego i stworzono znacznie lepsze warunki chorym, dzięki należytemu zaopatrzeniu w aparaturę, sprzęt lekarski, potrzebny inwentarz, leki oraz podniesieniem jakości odżywiania. Dało się to osiągnąć dzięki wydanej pomocy w formie wszelkiego rodzaju subsydiów, otrzymywanych z Ministerstwa Zdrowia po przez Wojewódzki Wydział Zdrowia.

Rozwojowi lecznictwa szpitalnego i podniesieniu jego poziomu, ży na przeszkodzie szczupłość pomieszczeń szpitalnych, oraz istnienie równoznacznych małych oddziałów w poszczególnych szpitalach na terenie miasta, co rozpraszało z mniejszą możliwością wykorzystania, zarówno sił lekarskich, jak i urządzenia. Dlatego też została pomyślana odbudowa Szpitala Sw. Rocha i zgodnie z uchwałą Komisji Koordynacji Lecznictwa reorganizacja szpitalnictwa. Reorganizacja ta ma iść po linii utworzenia szpitala chirurgicznego na 150 łóżek w odbudowującym się pawilicnie Szpitala Sw. Rocha, przy likwidacji oddziału chirurgicznego w Szpitalu Nr. 1 i w Szpitalu P.C.K., z rozszerzeniem przy Szpitalu Nr. 1 oddziału ginekologicznego z położnictwem z 45 do 100 łóżek, w Szpitalu P.C.K. oddziału wewnętrznego z 35 do 120 łóżek.

Połączenie szpitala gruźliczego z zakaźnym i prowadzenie go przy Wojewódzki Wydział Sanorządowy, uzupełnia ten plan. Przekazanie Szpitala Zakaźnego /Nr. 2/ Wojewódzkiemu Wydziałowi Samorządowemu i połączenie nim Szpitala Gruźliczego nastąpiło już dnia 31 grudnia 47r., pozostała zaś reorganizacja nastąpi z końcem odbudowy pawilionu Szpitala Sw. Rocha tj. w I-szym kwartale 48r.

Powracając do realnej i bezpośredniej działalności agend Wydziału Zdrowia, następujące dane liczbowe zilustrują ich pracę:

I. Szpital Miejski

W ciągu roku sprawozdawczego przybyło 5.089 chorych. Ogólna liczba dni-łóżek wynosi 62.448. Średnia dzienna obłożność Szpitala 175 chorych, z tego na poszczególnych oddziałach: chirurgicznym 63, położniczo-ginekologicznym 44, wewnętrznym 35 i dziecięcym 27. Na oddziale chirurgicznym dokonano 1433 operacji, na oddziale położniczo-ginekologicznym 1086 zabiegów. W gabinecie rent. wykonano 1086 zdjęć rentg. i 1470 prześwietleń. Dokonano 1577 badań laboratoryjnych.

W ambulansie przyszpitalnym udzielono 5336 porad lekarskich.

II. Szpital Miejski

Na oddziale zakaźnym hospitalizowano 475 chorych, z następującymi przypadkami chorobowymi: tyfus brzuszny 129, tyfus plamisty 19, dyftentria 128, szkarlatyna 61, meningitis 44, erisipelas 19, dezynteria 36, malarria 6, tężec 4, obserwacja 21.

Na oddział skórno-weneryczny przyjęto 674 chorych.

Ogólna liczba dni-łóżek 21.944. Średnia dzienna obłożność Szpitala 60 chorych, z tego na oddziale zakaźnym 18 i skórno-wenerycznym 42.

Miejski Ośrodek Zdrowia

1. Stacja Opieki nad Matką i Dzieckiem rozszerza opiekę przed wszystkim nad niemowlętami i dziećmi do lat 3, oraz nad kobietami cennymi.

6

Liczbowe dane następująco obrazują pracę Stacji:
Poradnia dla dzieci.

	Grupa wieku			Razem
	od 0-1	od 1-2	od 2-3 lat	
Zbadano dzieci	1424	784	502	2.710
Udzielono porad	3490	2108	550	6.148

Pielęgniarki społeczne przeprowadziły 1405 wywiadów w mieszkaniach dzieci podopiecznych. Skierowano 113 dzieci na leczenie szpitalne i 135 do poradni specjalistycznych.

Z prowadzonej przy Stacji kuchni mlecznej korzystało 205 niemowląt wydano 24.938 porcji mieszanek leczniczych i 30.178 porcji mleka białkowego. Podyktowane potrzebą chwili w okresie powojennym dożywianie dzieci starszych przy Stacji, z dniem 1 maja zostało zlikwidowane jako nie należące do tej instytucji. Do chwili likwidacji wydano 4.482 obiady.

W okresie letnim Stacja przeprowadziła szczepienia ochronne przeciw ospie 1.136 dzieciom do lat 3.

W Poradni dla ciężarnych zbadano 435 kobiet ciężarnych, udzielając 582 porad lekarskich.

Stacja współpracowała z P.C.K. i Opieką Społeczną, udzielając pomocy niezdolnym dzieciom i ciężarnym w postaci niemowlęcych wyprawek, odżywek leczniczych i tp.

Przy Stacji jest zorganizowany punkt opieki społecznej dożywiania niezdolnych dzieci i ciężarnych karmiących matek.

Poradnia Przeciwgruźlicza - Do Poradni zgłosiło się osób, którym udzielono 6.417 porad lekarskich. Zarejestrowano 360 nowych zachorowań na gruźlicę. Dokonano 5.825 prześwietleń rentgenowskich klatki piersiowej, 4.536 zastrzyków i 3.598 badań laboratoryjnych. Założono i dopełniono 1.778 od. Aby skuteczniej zwalczać gruźlicę Poradnia za pomocą pielęgniarek społecznych przeprowadziła 1.268 wywiadów w domach chorych na gruźlicę.

Poradnia Skórno-Weneryczna - Liczba osób korzystających w ciągu całego roku wynosi 3.532. Zarejestrowano 194 nowych przypadków zachorowań na kiłkę i 133 na rzeżączkę.

Ogółem udzielono 7.785 porad lekarskich, dokonano 6.490 zabiegów ora przeprowadzono 2.610 pomocniczych badań laboratoryjnych.

Poradnia Przeciwjaglicza - Zbadano 3.124 osoby, udzielając 10.217 porad lekarskich. Dokonano 811 zabiegów mniejszych, jak wygniatanie jagieł i t. Zarejestrowano 878 osób, z tego ze stwierdzoną jaglicą 96, podejrzenie jaglicy 128, oraz stycznych 654.

W mieszczącym się przy Poradni ambulansie ocznym udzielono 3.233 porad lekarskich.

Poradnia Przeciwwreumatyczna - Do Poradni zgłosiło się 528 osób. Ogółem udzielono 1.380 porad lekarskich.

Poradnia Szkolna - rozciąga opiekę lekarską nad całą młodzieżą szkolną miasta, a w dużym stopniu i województwa.

W okresie sprawozdawczym udzielono 12.243 porad lekarskich. Prześwietlono rtg. 7.161 osób, dokonując 7.728 prześwietleń. Wykonano badania Biernackiego 1.853 i Pirquet'a 1.914. Skierowano na dalsze leczenie do poradni specjalistycznych 395 osób.

Szkolna Poradnia Dentystyczna - uruchomiona z końcem III kwartału do końca roku sprawozdawczego udzieliła pomocy lekarsko-dentystycznej 729 dzieciom. Wykonano 198 plomb, usunięto 281 zębów oraz leczono następującymi przypadkami chorobowymi: zapalenie miazgi 34, zgorzeli 3, okostnej 20, próchnia 133.

Apteka Miejska -

Spełnia rolę apteki zakładowej, zaopatrując instytucje lecznicze oraz apteki publicznej. Jakkolwiek funkcję swą spełnia należycie, to jednak praca jej jest utrudniona, a rozwój zahamowany brakiem odpowiedniego lokalu.

W Łaźni Miejskiej zanotowano 40.446 kąpielii, z czego na kąpiele natłokowe przypada 33.805 i wanny 6.641. Pralnia przez cały okres normalnie obsługiwała miejskie instytucje lecznicze.

Dział Sanitarny.

W zakresie walki z chorobami zakaźnymi czuwano by wszystkie przypadki chorób zakaźnych na terenie miasta, wymagające hospitalizacji były notowane a chorzy umieszczani w Szpitalu Zakaźnym. Pomieszczenia w których przebywali chorzy zakaźni były dezynfekowane. Ogółem przeprowadzono 173 dezynfekcje o łącznej kubaturze 18.534 m³.

Kontrola sanitarna była sprawowana przy pomocy dwóch kontrolek dokonano 10.521 oględzin sanitarnych.

Ze spraw ogólnych lekarz miejski dokonał 729 badań lekarskich w kierunku uatalenia stanu zdrowia osób zatrudnionych przy sprzedaży i wyrobie artykułów spożywczych, oraz skierowanych przez urzędy, cel określenia zdolności do pracy. Poza tym dokonano 73 oględzin sądowo-lekarskich i 64 sekcji zwłok oraz 289 exhumacji.

Ponadto lekarz miejski brał udział w komisjach poborowych przy R.K.U.

[Podpis]

Białystok 14.VII.48 r.

RZĄD MIEJSKI

m. Białegostoku
Wydział Zdrowia

Nr. 1291

Do
Urzędu Wojewódzkiego
Wydział Zdrowia
w/m

Wolfin

W wykonaniu polecenia zawartego w piśmie Nr. Zdr. I-21/
z dnia 6.VI. 47 r. w załączeniu przedkłada się sprawozdanie za
I-sze półrocze 1948 r.

Naczelnik
Wydziału Zdrowia
[Signature]
Dr. A. Tokłoczko

Wysł. dn. 15.VII.48 r.

SPRAWOZDANIE
z działalności
OŚRODKA ZDROWIA
w Białymstoku
za I-sze półrocze 1948 r.

9
I. Właściciel Ośrodka Zdrowia: Zarząd Miejski- Wydział Zdrowia

2. Działy pracy prowadzone przez Ośrodek Zdrowia:

I. Stacja Opieki nad Matką i Dzieckiem

a/ Poradnia dla dzieci

b/ " dla kobiet ciężarnych

c/ kuchnia mleczna

2. Poradnia Przeciwgruzlicza

3. " Przeciwjaglicza

4. " Skórno-Weneryczna

5. " Przeciwreumatyczna

6. " Szkolna

7. " Sportowa

8. Szkolna Poradnia Dentystyczna

9. Dział Sanitarny *alkoholowe*

3. Teren działania m. Białystok

4. Personel

Nazwisko i Imię	Stanowisko
Dr. Dominik Kossakowski	Kierownik Ośrodka Zdrowia
Dr. Stasiewicz Witold	konsultant
Byczkowska Maria	Instruktrka-Pielęg.
Wizgirdówna Janina	kancelistka
<u>Stacja Opieki nad Matką i Dzieckiem</u>	
Dr. Szaykowska Berta	lekarz-pediatra
Dr. Leoszek Lucia	" "
Dr. Krawczuk Aleksander	" ginekolog
Diakowska Felicja	pielęgniarka
Kirejczuk Wera	" "
Drażkiewicz Maria	pomoc pielęgn.
Chwojko Antonina	" "
Romaniuk Eugenia	Sanitariuszka
Prusaczyk Irena	prac. kuchni mlecznej
Muraszko Olga	sanitariuszka

Poradnia Przeciwgruzlicza

Dr. Gajewski Stanisław	lekarz
Frankiewicz Inez	pomoc pielęgn.
Oyrzanowska Maria	" "
Nalewajko Janina	" (wywiadowczyni)
Szudrowicz Halina	pielęgniarka
Cutter Lucja	rejestratorka
Jakubowska Maria	sanitariuszka
Krywko Kazmierz	wozny

Poradnia Przeciwjaglicza

Dr. Ambroszkiewicz Irena	lekarz
Czajkowska Maria	pielęgniarka
Hwałuczyk Maria	pielęgniarka

Nazwisko i Imię	Stanowisko	Uwagi
-----------------	------------	-------

Poradnia Skórno-Weneryczna

Dr. Walewski Jan	lekarz	
Kurniewicz Wacław	Felczer	
Masłowska Helena	pielęgniarka	
Higiemanowa Helena	"	
Kononowicz -Pajko Eugenia	laborantka	
Arent Kazimiera	sanitariuszka	
niewinska Sabina	sanitariuszka	

Poradnia Przeciwreumatyczna

Dr. Kossakowski Dominik	lekarz	
Nietuska Maria	pomoc pielegn.	
Dunaj Maria	sanitariuszka	

Poradnia Szkolna

Dr. Sosnowska Maria	lekarz internista	
Dr. Chomicz Helena	"	
Dr. Giedrojć Władysław	chirurg	
Dr. Gajewski Stanisław	rentgenolog	
Wilhorska Irena	pomoc pielegn.	
Perkowska Wiktoria	"	
Lipinska Helena	pielegn.	
Pawłowiczowa Regina	rejestratorka	
Grądzka Wanda	sprzątaczk	

Szkolna Poradnia Dentystyczna

Górecka Zofia	lekarz dentys.	
Corn Aniela	"	
Peter Urazula	"	
Zajkowska Halina	sanitariuszka	

Poradnia Sportowa

Dr. Nietupski Mieczysław	lekarz	
--------------------------	--------	--

Dział Sanitarny

Dr. Noniewicz Józef	lekarz miejski	
Jurowczyk Bolesław	kontr. san. żywn.	
Keller Julian	"	
Zapolny Jan	dezynfektor	
Siskiewicz Piotr	"	

5. Pomieszczenie i urządzenie

Brak odpowiedniego lokalu w którym można byłoby umieścić wszystkie poradnie Osrodka Zdrowia spowodował, iż mieszczą się one w oddzielnych zlokalizowanych w różnych punktach miasta pomieszczeniach.

a/ Stacja Opieki nad Matką i Dzieckiem mieści się przy ul. Orzeszki Nr. 5. w 10 izbach, pomieszczenie jest wystarczające. Stacja jest wyposażona w wagę do ważenia niemowląt, fotel ginekologiczny, kółko, oraz potrzebne urządzenia w postaci mebli.-

wagi

- b/ Poradnia Przeciwgruzlicza zajmuje lokal przy ul. Mickiewicza Nr. 2 w 7 izbach. Pomieszczenie nie wystarczające. Poradnia posiada aparat rentgenowski, aparat odmowy, oraz sprzęt laboratoryjny.
- c/ Poradnia Przeciwjaglicza mieści się w lokalu Ubezpieczalni Społecz. ul. Legionowa 12 w 2 izbach, razem z ambulansem ocznym. Pomieszczenie nie wystarczające.
- d/ Poradnia Skórno-Weneryczna mieści się przy II Szpitalu Miejskim przy ul. Sosnowej Nr. 5 w 4 izbach - pomieszczenie za małe. Poradnia wyposażona jest w mikroskop, lampę solux, itp. Niezbędna jest diatermia krótkofalowa.
- e/ Poradnia Przeciwreumatyczna mieści się przy I Szpitalu Miejskim przy ul. Warszawskiej 15 Korzysta ze sprzętu i urządzeń szpitala
- f/ Poradnia Szkolna mieści się przy ul. Mickiewicza 2 w 5 izbach pomieszczenie nie wystarczające. Poradnia nie posiada swego aparatu rentgena, a korzysta z mieszczącego się w poradni Przeciwgruzliczej
- g/ Szkolna Poradnia Dentystyczna mieści się przy Poradni Szkolnej
- h/ Poradnia Sportowa mieści się przy I Szpitalu Miejskim, przy ul. Warszawskiej 15 Korzysta ze sprzętu i urządzeń szpitala.
- i/ Dział Sanitarny zajmuje pomieszczenie przy Wydziale Zdrowia Urzędu Wojewódzkiego. Pomieszczenie nie wystarczające.

5. Dział Leczniczo zapobiegawczy

	L. osób korzyst. z opie ki	L. udzie lonych porad	L. odwie dzin do mowych	L. zabie gów	L. badań labora toryjnych
Poradnia dla dzieci	1072	3319	815	----	150
" " kobiet	95	252	---	---	---
" " szkolna	6122	9842	---	---	2352
" " przeciwgruzl.	2245	4050	271	3476	602
" " przeciwwener.	1619	4567	---	3423	1487
" " przeciwreumat.	1109	2559	---	523	761
" " przeciwjaglicz.	743	5596	---	353	---
" " sportowa	1741	1741	---	---	---
" " szkol.dentystycz.	837	2074	---	845	---
Razem	15583	34000	1086	8690	5352

Rentgen: Poradnia Przeciwgruzlicza 3653 przeswietleń
" " szkolna 5102 "

Odma: w Poradni Przeciwgruzliczej założono 1109 odm

7. Kuchnia mleczna

zysk ddzie ych	Ilość wyda nego mleka	Ilość wyd. miesz.lecz.	Ilość wydanego mleka białkowego	
Orzes a jes	210	7266 litr	29911 porc.	14842 porc.

7. Higiena Szkolna

Siedziba szkoły	Nr. szkoły	L. oddziałów	Ogól. l. dzieci	L. dzieci obejrzanych	L. dzieci brudnych	L. dzieci zakażonych	L. dzieci z rzeźnią	L. dzieci z jaglami
Białystok								
Zwirki i Wigury 2	1	15	565	82 55	-	-	1	10
Grunwaldzka 49	2	21	772	48 40	2 9	1 3	-	10
Gdańska 25	3	20	786	45 36	3 4	3 5	2	9
Nowowarszawska 25	4	8	280	51 36	11 19	-	-	12
Zwirki i Wigury 5	5	16	638	37 30	4	3	23	21
Mazowiecka 73	6	12	460	44 40	1	3 8	-	11
Wiatrakowa 16	7	18	725	50 30	4 10	3 5	24	12
Kijowska 1	9	9	290	38 25	5 9	3	1	13
Słonimska 38	10	18	712	28 20	8 14	8 13	3	11
Mazowiecka 35	11	12	420	47 25	3 4	1 3	-	10
Polna 8	12	9	320	50 30	5 13	4	34	50
Lipowa 50	15	11	386	39 30	7	5 6	34	7
Sw. Rocha 27	18	7	243	40 30	7 8	-	1	0
Razem.			6597	427	59	34	14	1439

Z powodu braku lekarzy szkolnych, nad ogólną higieną czuwają higienistki szkolne, a badania dzieci i opieka lekarską sprawuje Poradnia S.

9. Dział Sanitarny

Ogledziny Sanitarne

	Ogólna liczba ogledzin	W tym uznane za nie odpowiednie
Nieruchomości poddane ogledzinom	5041	
Sklepy spożywcze.....	3035	412
Zakłady przemysłowe.....	848	91
piekarnie, wędliniarnie.....	12	
Próby artykułów żywności i przedmiotów użytku pobrane do badania.....	423	35
próby wody pobrane do badania.....	724	49
	421	
	nie badano	

118
11
Walka z chorobami zakaźnymi

Badanie na nosicielstwo:

1 ag Błonicy..... 206

11 Duru..... 29

ca Dezynfekcje:-liczba dokonanych 89

3 0 9

1 10 Dział Pomocniczy

2 9 Propaganda- w poszczególnych poradniach Osrodka Zdrowia były rozdawane
- 12 broszury propagandowe, oraz wygłaszane odczyty i pogadanki,

23 21
- 11 Białystok 10.VII.1948 r.

Kierownik
Miejskiego Osrodka Zdrowia

24 12
4 13 Dr. A. Tołkoczko
3 11
- 10
34 5
34 7
1 6

I439

higie
nia S

ym uzn
nie o
ednio

412
91

35

49

ETATY SŁUŻBY ZDROWIA NA TERENIE WOJEWODZTWA

stan w ostatnim dniu półrocza sprawozdawczego

Wyszczególnienie	na etacie	liczba etatów	
		ogółem	nieobsadzonych
		Lekarskie	lekarskie
		inne	inne

W Starostwach Powiatowych i Grodzkich	Samorządu	46 w tym 4 lek. dentys.	220	14 w tym 1 lek. dentys.	38
---	-----------	----------------------------------	-----	----------------------------------	----

etaty nieobsadzone

Lekarz sanitarny.....	I..7godz.	Fielagniarek.....	18
" internista	I 3 "	laborantka	1
" "	I 4 "	kontrol. sanitarny	2
" laryngolog	I 1 "	sanitariuszek	6
" okulista	I 1 "	siły kancelar.	2
" wych. fizyczn.	I 1 "	robotnice kuchni	3
" chorób dzieci.	I 7 "	krawcowa	1
" ginekolog	I 7 "	woźni	5
" chorób płuc.	I 5 "		
" rentgenolog	I 3 "		
" chorób skóry	I 5 "		
" "	I 1 "		
" wenerolog	I 5 "		
" dentysta	I 3 "		
		Razem	38

Razem 14

PERSONEL SŁUŻBY ZDROWIA
stan w ostatnim dniu półrocza sprawozdawczego

31. XII

szczegółnienie

w miastach
Wojewódzkich

Uwagi

ekarze

42 40

ekarze dentyści

9 11

technicy dentyści

3 4

tym uprawnionych

I

farmaceuci razem

24 21

tym z ukończonymi
studiami uniwers.

13 10

olczerzy

14 15

ielegniarki razem

39 2

tym z 2-letnią szkołą

8

okożne razem

63 69

okożne gminne

.....

ontrolerzy sanitarni

2

tym z ukończonym kursem

I

moc pielęgnarska

68 74

PLACOWKI POMOCY OTWARTEJ
stan w ostatnim dniu półrocza sprawozdawczego

Wyszczególnienie	z siedzibą w miastach wojewódzkich	Uwagi
------------------	---------------------------------------	-------

Środki Zdrowia / Miejski /	I	
----------------------------	---	--

rodzaje przychodnie społeczne		
-------------------------------	--	--

ne przychodnie i ambulatoria		
------------------------------	--	--

ambulatorium P.C.K.		
---------------------	--	--

" Ubezpie. Społ.	4	
------------------	---	--

" P.K.P.		
----------	--	--

" Skórno-Węgryczne Ubezpie. Społ.	I	
-----------------------------------	---	--

ambulanse ruchome		
-------------------	--	--

gotowie ratunkowe	I	
-------------------	---	--

oy /punkt/ porodowe		
---------------------	--	--

WYKAZ OSRODKOW ZDROWIA

stan w ostatnim dniu półrocza sprawozdawczego

miasto Białystok

Właściciel Osrodka-Zarząd Miejski

Nazwa poszczególnych
przychodni wchodzących
w skład Osrodka Zdrowia

Personel

liczba lekarzy	liczba pielęgn.	liczba położn.	inny personel
-------------------	--------------------	-------------------	------------------

Stacja Opieki nad Matką
i Dzieckiem

3

4

1

3

xx) poradnia Skórno-Weneryczna

I

3

—

2

poradnia Przeciwgruźlicza

I

5

—

2

poradnia Przeciwjaglicza

I

2

—

—

poradnia Przeciivreumatyczna

I

I

—

I

poradnia Szkolna

4₃3₉

—

2

poradnia Szkolna Dentystyczna

3₄

1

—

1

poradnia Sportowa

I

—

—

—

" Przeciwalcoholowa

I

—

—

—

Razem

15

18₂₅

1

11₁₀Stacja Opieki nad Matką i Dzieckiem prowadzi poradnię dla dzieci i
poradnię dla kobiet. *over xuchniy mlekowy*

) W liczbie pielęgniarek został włączony i felczer.

OPIEKA LEKARSKA NAD DZIECIAMI POZA SZKOŁAMI
stan w ostatnim dniu półrocza sprawozdawczego

yszczególnienie	Liczba Ogólna		Personel			
	placówek	dzieci	liczba lekarzy	liczba lek. lekarzy - dentyst.	liczba pielegn	liczba innego person.
łobki	I	80	---	---	I	15
ziemiące	I	49	I	---	5	44
zakłady zamknięte dla dzieci	3	277	---	---	2	27

Wyżej wymienione zakłady nie mają stałej opieki lekarskiej.

Wypadki chorobowe są kierowane do Stacji Opieki nad Matką i Dzieckiem i do Poradni Szkolnej.-

W okresie sprawozdawczym nie ma sprawozdań z kolonii i półkolonii ze względu nato iż rozpoczęły się one dopiero w pierwszych dniach miesiąca lipca b.r.

OPIEKA LEKARSKA W SZKOŁACH

stan w ostatnim dniu półrocza sprawozdawczego

Wyszczególnienie	Liczba Ogólna	
	Szkół	Dzieci
Przedszkola	92	5620
Szkoły Powszechne	13	6597
Szkoły Średnie	24	5174

Lekarzy w szkołach niema. Młodzież szkolna jest pod opieką lekarską Poradni Szkolnej.-

S P R A W O Z D A N I E

z działalności Wydziału Zdrowia Zarządu Miejskiego w Białymstoku za rok 1948

Stan Służby Zdrowia na terenie miasta w początku okresu sprawozdawczego przedstawiał się następująco: lecznictwo zamknięte zorganizowane było w poszczególnych kilku oddziałowych szpitalach. I-szy Szpital Miejski o 200 łóżkach posiadał: oddział chirurgiczny - 90 łóżek, oddział położniczo-ginekologiczny - 40 łóżek, oddział wewnętrzny - 40 łóżek i oddział dziecięcy 30 łóżek. Szpital P.C.K. o 120 łóżkach miał oddział chirurgiczny - 50 łóżek, wewnętrzny - 45 łóżek, otolaryngologiczny-15 łóżek i oczny 10 łóżek. Oddziały otolaryngologiczny i oczny hospitalizowały przypadki chirurgiczne swego zakresu. II-gi Szpital Miejski mieścił w sobie 160 łóżek, z czego 90 na oddziale zakaźnym i 70 na oddziale skórno-wenerycznym. Szpital Gruźliczy, prowadzony przez Woj. Związek Samorządowy mieścił się przy ul. Mickiewicza 2, w budynku Kuratorium, na terenie nieodpowiednim ze względu na szkolne otoczenie i mógł hospitalizować do 40 chorych. Kolejnictwo prowadziło Szpital przy ul. Sw. Rocha 3 na 60 łóżek z trzema oddziałami.

Przy szpitalach były czynne ambulatoria specjalistyczne.

Miejski Ośrodek Zdrowia prowadził walkę z chorobami społecznymi w ramach swych poszczególnych poradni, rozmieszczonych niestety w skutek braku lokalu w różnych punktach miasta.

Na taką sytuację rozmieszczenia poszczególnych instytucji leczniczych wpłynęły w pierwszym rzędzie zniszczenia wojenne instytucji leczniczych, ciężkie powojenne warunki lokalowe i prowadzenie lecznictwa przez różne instytucje.

Szczególne niekorzystne było rozmieszczenie poszczególnych oddziałów szpitali. Każdy bowiem szpital ogólny prowadził kilka małych, równorzędnych, znajdujących się w innych szpitalach, oddziałów. Sprawko to rozproszenia i tak bardzo brakujących sił fachowych jak i wszelkiego rodzaju urządzeń, co skłoniło musiło się odbić niekorzystnie na chorych.

Dlatego też w roku sprawozdawczym zadaniem było zreorganizować w pierwszym rzędzie szpitalnictwo w sensie zgrupowania poszczególnych małych oddziałów w całość, powiększenie w miarę możliwości ich łóżek,

skoncentrowanie sił fachowych i urządzeń według specjalności, a tym samym zapewnienie możliwie lepszej opieki jaknajszerszym rzeszom potrzebującym.

Według wytycznych i w oparciu Wojewódzkiego Wydziału Zdrowia jako władzy państwowej oraz Wojewódzkiej Komisji Koordynacji Lecznictwa zadania te zostały, w ramach istniejących możliwości, wypełnione już w roku sprawozdawczym.

Punktem wyjściowym pod względem lokalowym było odbudowanie, kosztem około 14 milj. zł. jednego z pawilonów b. Szpitala Sw. Rocha, w którym zgrupowano całą chirurgię wraz z otolaryngologiczną i oczną na 150 początkowo, a zwiększono następnie do 160 łóżek, w ten sposób poza korzystnym skoncentrowaniem sił i środków zwiększono ilość łóżek chirurgicznych o 20. Szpital ten przeniesiony obecnie na II-gi Szpital Miejski spełnia swe zadanie od 20 marca 1948 r.

Po należytych odremontowaniu kosztem ponad milion zł. lokalu po chirurgii przy I-szym Szpitalu Miejskim, przeniesiono doń z poprzedniego, znajdującego się w złym stanie i niedostosowanego do potrzeb, pomieszczenia, oddział ginekologiczno-położniczy, zwiększając w ten sposób oddział z 40 do 100 łóżek oraz 50 łóżek dla noworodków, i uzyskując w zamian za niemożliwie złe, obecnie odpowiednie, aczkolwiek może jeszcze za małe, pomieszczenie.

Szpital P.C.K., obecnie już przejęty przez Zarząd Miejski, jako Szpital Miejski Nr. 3, przekształcono na 130 łóżkowy szpital wewnętrzny, zwiększając w ten sposób łóżek wewnętrznych o 40.

Oddział Dziecięcy wskutek braku miejsca przy Szpitalu Wewnętrznym pozostaje narazie nadal przy I-szym Szpitalu.

Po zlikwidowanym przy I-szym Szpitalu oddziale wewnętrznym i ginekologicznym - otrzymała czasowo pomieszczenie Państwowa Szkoła Położnych, uzyskując w ten sposób lepsze możliwości szkoleniowe w oparciu o szpital.

Lokal po Szkole Położnych wykorzystano w ten sposób, iż Kolej urządza w nim swoją Centralną Poradnię Lekarską, przekazując na oddział skórno-weneryczny II-go Szpitala lokal po zlikwidowanym Szpitalu Kolejowym przy ul. Sw. Rocha 3. Oddział ten już został do tego pomieszczenia, po uprzednim częściowym jego odremontowaniu, przeniesiony. Liczy obecnie 35 łóżek a z chwilą zwolnienia przez Kolej dru-

giej kondygnacji będzie poszerzony do 60 łóżek. Przesunięcie Oddziału Skórno-Wenerycznego pozwoliło na przeniesienie na jego miejsce S Szpitala Gruźliczego, który łącznie z przekazanym oddziałem zakaźnym prowadzony jest przez Woj. Zw. Samorządowy.

Ośrodek Zdrowia nie znalazł jeszcze niestety należytego rozwiązania, a to ze względu na brak odpowiedniego pomieszczenia. Zaplanowana została budowa Centralnego Ośrodka Zdrowia przy ul. Wojskowej na terenie Szpitala II-go (b. Sw. Rocha).

Stacja Opieki nad Matką i Dzieckiem została przeniesiona z obcego budynku, wskutek wypowiedzenia właściciela, do budynku miejskiego poprzednio odremontowanego, przy I-szym Szpitalu. Pomieszczenie poprzednie zostało zwolnione mając na uwadze potrzeby mieszczącego się tam Domu Dziecka.

Obok poczynionych przesunień wpływających bez wątpienia wielce korzystnie na lecnicтво, poza powiększeniem ogólnej ilości łóżek poczyniono równocześnie w okresie sprawozdawczym duże uzupełnienie w sprzęcie i urządzeniach, co w sumie wpływa na duży postęp w dążeniu do podniesienia poziomu i zakresu lecznictwa na terenie naszego miasta.

Praca poszczególnych miejskich instytucji zdrowia w zakresie działalności leczniczej, zapobiegawczej i sanitarnej przedstawia się następująco:

I-szy Szpital Miejski. W roku sprawozdawczym przybyło 4.600 chorych. Ogólna liczba dni-łóżek wynosi 42.786, średnia dzienna 117 chorych. Na oddziale położniczo ginekologicznym wykonano 1.133 operacji oraz przyjęto 1.476 porodów. W gabinecie rentgenowskim wykonano 914 zdjęć i prześwietleń rentgenowskich. Przeprowadzono 1.933 badań laboratoryjnych.

W ambulanse przyszpitalnym udzielono 3.035 porad lekarskich.

II Szpital Miejski - Oddział Chirurgiczny. Od chwili otwarcia Szpitala t.j. od 20 marca 1948 r. przyjęto 3.163 chorych. Ogólna liczba dni-łóżek wynosi 42.583, średnia dzienna obciążność szpitala wynosi 154 chorych. Wykonano 1.826 operacji, 251 mniejszych zabiegów, oraz 316 badań laboratoryjnych. W gabinecie rentgenowskim wykonano 1.292 zdjęć i prześwietleń rentgenowskich.

W ambulanse przyszpitalnym udzielono 3.835 porad lekarskich, w tym 1.184 zabiegów.

Szpital Skórno-Weneryczny. W okresie sprawozdawczym ogólna liczba dni łóżek wynosi 10.527 - średnia dzienna obłożność szpitala 28. Dzięki przeprowadzanej na terenie miasta akcji "W" liczba chorych na choroby weneryczne, w porównaniu do roku poprzedniego, znacznie zmalała.

Miejski Ośrodek Zdrowia.

a. Stacja Opieki nad Matką i Dzieckiem. W poradni dla dzieci udzielono 7.182 porad lekarskich niemowlętom i dzieciom do lat 3. Ogólna liczba dzieci korzystających wyraża się cyfrą 3.853. Skierowano 145 dzieci na leczenie szpitalne i 47 do lekarzy specjalistów poszczególnych poradni. Pielęgniarki przeprowadziły 1665 wywiadów społecznych w domach dzieci podopiecznych.

W poradni dla kobiet udzielono 418 porad lekarskich 312 kobietom ciężarnym. Przeprowadzono 90 wywiadów domowych.

W prowadzonej przez Stację kuchni mlecznej wydano 123.573 porcji mieszkańcom leczniczych.

b. Poradnia Przeciwgruźlicza. Ogólna liczba osób korzystających wynosi 3.331 w tym nowozarejestrowanych 2.705: gruźlica płuc zakaźna - 185, gruźlica płuc czynna niezakaźna - 697, gruźlica płuc innego umiejscowienia 5, stęczyność - 439, obserwacja - 1.379. Udzielono 7.385 porad lekarskich, wykonano 6.726 prześwietleń rentgenowskich, oraz 5.980 zastrzyków. Dopełniono 2.550 odm, przeprowadzono badań laboratoryjnych: badanie krwi 329, płwociny 663. Pielęgniarki Poradni przeprowadziły 568 wywiadów społecznych w domach chorych podopiecznych.

c. Poradnia Skórno-Weneryczna. W Poradni leczono 2.382 osób. W roku sprawozdawczym zarejestrowano 2221 osób, chorych na kiłkę 273, na rzeżączkę 127, choroby skórne - 1479 oraz będących na obserwacji 342. Udzielono 8.257 porad lekarskich, dokonano 5.556 zabiegów. Badań pomocniczych wykonano: serologicznych na kiłkę 1.243, mikroskopowych na kiłkę 18 oraz na rzeżączkę 1.544 - innych 171.

d. Poradnia Przeciwjaglicza. Liczba osób korzystających z pomocy wynosi 2.044, w tym nowozapisanych 744: - jaglica 181, podejrzenie jaglicy 18, stęczynych 545. Ogółem udzielono 11.446 porad i opatrunków. Wykonano drobnych zabiegów jak wygniatanie jagieli itp. - 893.

e. Poradnia Przeciwreumatyczna. Ogólna liczba osób leczonych wyraża

sie cyfrą 3.250 w tym nowozapisanych 2.210 w/g następującego rozpoznania: choroba reumatyczna 102, zakaźne postacie gołśca 1.051, gołściec pierwotnie przewlekły - 84, gołściec zwyrodniający 103, schorzenia gołścowe kręgosłupa 39, zapalenie tkanki łącznej okołostawowej 221, schorzenia stawów 324 oraz inne - 286. Ogólna liczba udzielonych porad 5.425, badań laboratoryjnych 524.

d. Poradnia Sportowa. Zbadano 2.419 osób biorących udział w zawodach i imprezach sportowych.

e. Poradnia Przeciwalkoholowa. Została zorganizowana dopiero w połowie m-ca listopada. Do końca roku sprawozdawczego udzielono 36 porad lekarskich.

f. Poradnia Szkolna. Liczba dzieci korzystających - 9.573. Udzielono 15.966 porad lekarskich, dokonano 8.239 prześwietleń rentgenowskich oraz wykonano 1504 badań na odczyn Pirquet'a i 2.404 Biernackiego. Skierowano 663 dzieci do poradni specjalistycznych Ośrodka Zdrowia.

Higienistki sprawują opiekę higieniczną nad młodzieżą w poszczególnych szkołach.

g. Szkolna Poradnia Dentystyczna. W ciągu roku leczono 969 osób. Wykonano 588 plomb bez leczenia, 603 z leczeniem oraz 404 ekstrakcji.

W zakresie zwalczania chorób gruźlicy został zainstalowany i uruchomiony aparat rentgenowski do zdjęć małowymiarowych. Aparat wykonuje masowe zdjęcia. W pierwszym rzędzie została wzięta pod uwagę w tej akcji młodzież szkolna z terenu miasta jako i województwa, a następnie inne środowiska, przede wszystkim robotnicze. Od chwili zainstalowania aparatu t.j. od 1.XI.48 r. do końca roku sprawozdawczego wykonano 3.471 zdjęć rtg.

Apteka Miejska zaopatrująca przez cały miniony okres w leki i materiały opatrunkowe wszystkie instytucje lecznicze miejskie, z dn. 31. grudnia została na skutek postanowienia Wojewódzkiej Rady Narodowej zlikwidowana w swej poprzedniej formie i z początkiem roku 1949 została objęta przez Dyрекcję Aptek Społecznych "Centrosan". W okresie sprawozdawczym Apteka zarówno na odcinku zaopatrzenia instytucji leczniczych jak i sprzedaży publicznej spełniała jak poprzednio swe zadanie należycie.

23

Dział Sanitarny.

W okresie sprawozdawczym były zanotowane następujące wypadki chorób zakaźnych: dur plamisty - 4, dur brzuszny - 24, czerwotka 3, błonica - 107, płuca - 216, meningitis - 2, odra - 142, krztusiec - 27, jaglica - 105, włośnica - 11, zimnica - 7, róża - 13.

Chorzy na ostre choroby zakaźne byli hospitalizowani w szpitalu zakaźnym. W pomieszczeniach po chorobach zakaźnych były przeprowadzane dezynfekcje w ilości 308. Odkażono: 169 kompletów ubrań, 60 bel szmat, 37 ubikacji i 27 studzien.

Dokonano szczepień ochronnych: p-ko durowi brzuszemu 1455, i ospie 3266.

Kontrola sanitarna. Przeprowadzono 7.849 oględzin sanitarno-porządkowych. W każdym poszczególnym wypadku wydano zarządzenie dokonania potrzebnych remontów, oraz usunięcia braków. Z ogólnej liczby przedsiębiorstw handlowo-przemysłowych, której ustalić trudno z uwagi na częste zmiany około 30% nie odpowiada swemu przeznaczeniu.

Za nie przestrzeganie przepisów sanitarno-porządkowych sporządzono 1031 doraźnych mandatów karnych i 73 doniesień.

Pobrano 724 prób artykułów żywności (mleko, pieczywo, wyroby masarskie itp.) w wyniku czego za brudne przygotowanie i fałszowanie tych produktów skierowano 96 spraw do Sądu.

Wydano 73 zezwoleń na przewiezienie i ekshumację zwłok.

Lekarz Miejski dokonał 65 sekcji zwłok, oraz 398 oględzin sądowo lekarskich. Ponadto zbadał 1.550 osób zatrudnionych przy wyrobie i sprzedaży artykułów spożywczych, oraz 688 osób skierowanych przez urzędy, celem określenia stanu zdrowia o przydatności do pracy.-

Naczelnik
Wydziału Zdrowia

Dr. J. Bagan

Jednostka zawiera 24 kart
Słownie dwadzieścia cztery
Podpis [signature]